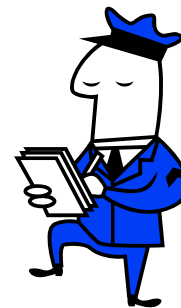

Janke Wikholms Krönika

Oktober 2013

Om vår övertro på system och planer!

Den svenska polisen har brutit mot lagen. Man har registrerat romer. I registret finns flera barn runt två år. De kan näppeligen hunnit inleda någon omfattande brottslig verksamhet. De registreras på grund av vilka de är och inte på grund av vad de gjort. Som svensk medborgare år 2013 får man skämmas!

I söndagens DN diskuteras polisens värdegrundarbete. Det har kostat mycket pengar, men hyllas av polischeferna. Man skulle kunna skratta åt eländet om det inte var för att det är så typiskt. När barn mobbas i skolan och ansvariga tillfrågas om vad man gjort och gör åt problemet brukar man ofta hänvisa till att det strider mot skolan policy. Att elever bränns med strykjärn är visserligen tragiskt, men eftersom det strider mot reglerna är det bara en enstaka olycklig händelse. Dessutom har man inlett ett värdegrundsarbete bland elever och anställda för att stävja framtida bränningar. När man focat några syndabockar kan allt få fortsätta ostört. Business as usual!

Skandaler av alla de slag dyker hela tiden upp i massmedia. Någon har fuskat med kontokort, någon har fått byggmaterial till sommarstugan i samband med en upphandling, en annan har uttalat sig negativt om en arbetskamrat på Facebook, en tredje har vägrats tillträde till restaurang, unga flickor hängs ut på nätet osv. Vid alla tillfällen dyker etikkskulturer upp med program som ska skapa en gemensam värdegrund. Kanske till och med en etikpolicy?

Vi har en övertro till program och system i detta land. Arbetsmiljöarbetet är inte undantaget. Det stora problemet är inte att system saknas, utan det som brukar kallas tystnadens kultur. I dagens samhälle är det alldeles för få engagerade människor som vill eller vågar säga ifrån. Man vet att det finns register, man gillar det inte, men man säger inte ifrån. Man vet att elever förnedras vid nollningen, men tycker att det "hör till". Det är bekvämt att blunda. Det är jobbigt att ta fighten.

Det svenska arbetsmiljöarbetet ska genomgå en stor förvandling under 2014. Det ska bli betydligt fler sanktionsavgifter och kosta mer att bryta mot regler. Det är en genomgripande förändring som kommer att diskuteras mycket. Det blir säkert många kurser på grund av detta.

På mina utbildningar pratar vi ofta om arbetsmiljöplaner. Det är straffbart att inte upprätta sådana planer vid stora och farliga jobb inom bygg- och anläggning. De nya reglerna kommer att göra det ännu mer tydligt att det kan bli dyrt om man inte följer regelsystemet. Med all säkerhet kommer det därför att produceras flera arbetsmiljöplaner i framtiden.

Men att det finns planer innebär ju inte med nödvändighet att arbetsmiljön blir bättre. Lika lite som att registrering eller mobbning upphör när man haft en diskussion om värdegrund. Det krävs engagemang från chefer som driver arbetet. Det krävs mod så att fler säger ifrån!

Inom arbetsmiljöarbetet finns det en speciell grupp som ska "blåsa i visslan" när något är fel och det är skyddsombuden. Den svenska modellen bygger på att vi har aktiva, engagerade, kunniga och modiga skyddsombud på våra arbetsplatser. Men alldeles för ofta får jag höra att ingen vill ställa upp som skyddsombud. Man orkar eller vågar inte.

Om det svenska arbetsmiljöarbetet inte ska förvandlas till en pappersproducerande organisation (planer, riskbedömningar, mätningar etc.) krävs det en skärpning på två fronter:

- Cheferna måste bli betydligt mer engagerade och förstå arbetsmiljöarbetets potential.
- Skyddsombuden måste bli fler, bättre utbildade och mera högljudda.

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM